

TREHÖRNABLADET

ANSVARIG UTGIVARE: STURE BROLIN
FORM & LAYOUT: PETER FREJHAGEN

NR 124 | JUNI 2022

INNEHÅLL

Äntligen blir Trehörnadagen av
Årsmöte för Byalaget avklarat
Båtägare efterlyses för båtar
Historisk vandring | Kalle Bäck

Politiska samtal i Lusthuset
Välbesökt valborg genomfört
Fiske efter vitfisk i sjön
Barnfamiljsträff på lekplatsen

POLITISKT SAMTAL I TREHÖRNA INFÖR VALET

För fjärde gången anordnade Trehörna byalag ett politiskt samtal i Lusthuset. Samtliga partier i kommunfullmäktige var inbjudna för att berätta om vad de vill arbeta för under nästa mandatperiod samt svara på några förberedda frågor från byalaget.

Alla partier kom utom Sverigedemokraterna som hade meddelat att de saknade möjlighet att medverka. Byalagets ordförande Sture Brolin hälsade alla välkomna och betonade att i ett politiskt samtal är det lika viktigt att lyssna som att tala.

Nu var det dags för partierna att presentera två viktiga områden som de ville arbeta för under den kommande mandatperioden. Centerpartiets Karl Johansson och Åse Wännerstam framhöll att de ville utveckla Röks skola samt öka bidraget till enskilda vägar. Moderaternas Jonas Andersson och Kalle Bäck betonade vikten av ordnad ekonomi och vikten av att satsa på skolan. Socialdemokraternas Anders Karlsson och Johan Kollberg tog upp behovet av nya skollokaler samt en vård och omsorg som gör det möjligt för äldre att bo kvar hemma. Kristdemokraternas Jonni Harris och Annicki Oscarsson ville fokusera på trygghet och säkerhet samt förskola/skola. Miljöpartiets Marianne Andersson ville arbeta för kulturskolans utveckling samt att kommunen borde handla mer närodlat.

Byalagets första utsända fråga till partierna löd: *"Antalet barn i förskole-/grundskoleålder ökar i Trehörnaområdet. De allra flesta går i Tranås kommun. Vilka tankar finns för att underlätta för dessa barns skolgång: Avtal med Tranås som innefattar skolskjuts? Arbete för att få barnen att gå i skolorna i Ödeshög? Annat?"* I svaren som följde framgick att flera helst såg att barnen gick i Ödeshögs skolor. Men alla insåg att föräldrars arbete och barns fritidsaktiviteter gör att man har sina barn i Tranås. Vid samtalet som följde om skolskjuts till Tranås skolor ställde politikerna frågan om vad barnfamiljerna själva ville. Frågan var berättigad eftersom det endast fanns en barnfamiljsförälder med på mötet. Vi fick berätta att i våra kontakter med barnfamiljerna har det uttryckts en önskan om skolskjuts. Vid diskussionen som följde förklarade sig samtliga partier beredda att arbeta för att få till stånd

ett avtal med Tranås kommun om förskola/skola som även omfattar skolskjuts.

Byalagets andra fråga låg nära den första: *"Busslinje 670 riskerar att läggas ned. Vilka är partiets tankar om hur gymnasieungdomarna skall kunna resa till sina gymnasieskolor i framtiden?"* Samtliga partier var emot region Östergötlands vilja att lägga ned linje 670 och ville tillsammans med länstrafiken i Östergötland och Jönköping och med Tranås kommun hitta en lösning som gör det möjligt för gymnasieungdomarna att komma till sina skolor. Några betonade att det vore bra om denna lösning även kunde underlätta för grundskolebarn att resa till Tranås kommuns skolor.

Den tredje frågan: *"I stora delar av kommunen finns bra uppkoppling med optisk fiber men det saknas helt från Hålan mot länsgränsen. Vad vill partiet göra för att fiberkabel skall dras vidare i området Hålan-länsgränsen?"* I svaren framgick att kommunen sökt men fått avslag på stöd till bredbandsutbyggnad i Trehörnaområdet år 2021. Samtliga partier ville arbeta för en förnyad ansökan år 2022.

Då frågestunden var avslutad vidtog kaffe och smörgås och det politiska samtalet fortsatte runt borden. Alla var tillfreds med mötet men flera beklagade att det inte var fler barnfamiljer med. Till hösten kommer Region Östergötland att bjuda in till dialog om linje 670 och då är det viktigt att många från Trehörna och främst berörda barnfamiljer finns med.

Text & Bild: Sture Brolin

ÅRSMÖTE TREHÖRNA FISKEVÅRDSFÖRENING

Onsdagen den 9 mars hade Trehörna Fiskevårdsförening årsmöte i Lusthuset. Ett 15-tal medlemmar mötte upp vilket var betydligt bättre än föregående år då mötet genomfördes ute i kyla och regn.

Under ledning av Stig Linder som mötesordförande avhandlades mötet smidigt och utan några förändringar i styrelse eller andra positioner. Styrelsen består fortsatt av Stig Linder, Anna Stammler, Christer Ignell, Tomas Karlsson och Ivan Johansson. Inga fisketävlingar kunde genomföras under 2021 pga pandemin men tävlingskommittén planerar ett par tävlingar under kommande år.

Styrelsen fick i uppdrag att undersöka möjligheterna att under våren hyra en ryssja för att försöka ta upp mera vitfisk ur sjön. Efter avslutade förhandlingar bjöd föreningen på kaffe.

Text & Bild: Christer Ignell

ÅRSMÖTE TREHÖRNA BYALAG I LUSTHUSET

Den 23 februari genomförde Trehörna byalag sitt årsmöte. Efter ett par år av pandemi och restriktioner började man nu planera för normala aktiviteter. Årsmötet innehöll sedvanliga årsmötesärenden men beslut togs också om omfattande verksamhetsplan.

Styrelsen, bestående av Sture Brolin, Karin Pettersson, Mikael Svenberg, Mikael Brickarp och Monica Blomqvist, återvaldes och ett par nya suppleanter valdes in, Key-Ove Wågh och Ida Aroséus.

I den verksamhetsplan som antogs beslutades att Valborgs- och Midsommarfirande för första gången sedan 2019 skall genomföras på traditionellt sätt nu när det inte finns några pandemirestriktioner. I mitten av april har de politiska partierna i Ödeshögs kommunfullmäktige bjudits in till politiskt samtal. Då cykelloppet Sommen Runt får en ny sträckning så

skall byalaget för första gången vara med som funktionärer och bemanna en kontroll i byn. I september skall Trehörnadagen hållas på tema "Vatten" med inbjudna föreläsare. Då inflyttningen av barnfamiljer till gårdar runt om i bygden har ökat så försöker byalaget få igång barnverksamhet.

Text & Bild: Sture Brolin

ORDFÖRANDE HAR ORDET

I förra numret av Trehörnabladet såg jag framåt och hoppades att då pandemin i stort sett är över skulle det bli ett alldeles vanligt och alldeles underbart år.

Bara ett par veckor senare gick Ryssland till anfall mot Ukraina. Under tiden som gått sedan dess har Ukrainas befolkning haft det fruktansvärt. Och situationen för hela Europa har också förändrats.

Den gamla säkerhetsordningen rivs ned och i den nya situationen går Finland som Sverige med i NATO. Så förhoppningen om ett alldeles vanligt och alldeles underbart år gick om intet.

Men i vår trygga del av världen hoppas jag ändå att livet skall rulla på som vanligt. Årsmöten har genomförts, planer för verksamhet har tagits och

olika aktiviteter har hållits. Valborg drog många besökare med en eld som brann ordentligt detta år. Förra året rök det mest.

Midsommar kommer att genomföras som vanligt. I början av hösten kommer vi att ha den första Trehörnadagen på tre år, och dagen efter är det valdag. Fantastiskt att man har anpassat valdagen efter byalagets verksamhet.

Och för att återigen ha förhoppningar. Vi får tro att kriget i Ukraina har upphört och att alla som flytt får återvända till sina hem.

Vi har behov av att vardagen blir alldeles vanligt igen.

STURE BROLIN

TREHÖRNA SOCKEN IDAG - SVÄRDSFALLA

Svärdsfalla är med sina 350 ha mark en av Trehörnas större gårdar. Trehörnabladet har träffat dagens ägare Carsten Udenäs och hans hustru Lisa för en pratstund om gårdens historia och mycket annat.

Svärdsfalla köptes runt 1920 av Carstens farfar Karl Andersson. Karl ägde en gård i byn Udenäs i Västergötland som han sålde i samband med flytten till Trehörna. Familjens flytt till Trehörna var ingen enkelt och "vanligt" flytt. Avståndet mellan de båda orterna är stort och mitt emellan ligger också en lång och stor sjö. Flyttlasset med familj, bohag, djur och allt annat gick därför med båt över den stora sjön Vättern. Först var det ca 4 mils färd från byn Udenäs till Hjo och sedan båt till Hästholmen och slutligen gick man de sista 3 milen från Hästholmen till Trehörna med djur och allt annat som varit med på resan.

Karl Andersson och hans hustru hade fem barn. Sonen Sam, som var Carstens pappa, föddes i Västergötlands 1905 och var alltså runt 15 år när familjen flyttade till Trehörna. Sam var aldrig intresserad av att bli bonde utan utbildade sig i Uppsala innan han flyttade till Skåne där han jobbade med växtförädling på både Hammenhögs och i Svalöv. Sam gifte sig med Gunvor och familjen fick 4 barn. Carsten

som är äldst i syskonskaran föddes i Skåne och som 6-åring flyttade han tillsammans med familjen till Trehörna.

Under 2:a världskriget tog Sam över gården efter sin pappa Karl. Då inget av de andra syskonen var intresserat av att köpa gården så köpte Sam den själv och 1949 flyttade han med familjen från Skåne upp till Trehörna. Då Sam inte var någon lantbrukare hade han anställda för att sköta gården och när han flyttade upp till Trehörna började han arbeta som lärare. Han var också ledamot i Behmska stiftelsen under många år. Inte heller Carsten var intresserad av att bli lantbrukare utan han har i hela sitt yrkesverksamma liv sysslat med försäljning inom olika branscher. Mestadels inom livsmedelsindustrin och då med bla kött, fisk och räkor. På Statt i Växjö träffade han blivande hustrun Lisa, en konstnärlig tjej från Blekinge som arbetade på modeföretaget Petri och designa kläder. "Tycke" uppstod och 1977 föddes första sonen och villan man fortfarande bor i byggdes på en avstyckad tomt nära Svärdsfalla gård. Lisa har under alla år jobbat med kläder, design och mode och hade under många år egen verkstad hemma. Barnaskaran har under åren ökat till tre barn där alla idag bor i Tranås.

Lisa är uppvuxen på ön Senoren i Blekinge skärgård där fadern var lantbrukare och fiskare. Inte långt från Lisas föräldrahem gick 1981 den ryska ubåten U-137 på grund. Dagen det hände var Lisa tillsammans med 4-åringen sonen Erik på besök i Blekinge. Det var stor uppståndelse i skärgården och Lisas pappa tog tillsammans med dotter och barnbarn motorbåten för att se vad som hänt. Inga avspärningar hade kommit på plats så de kunde därför åka nära den strandade ubåten och de såg kaptenen med sin skärmmössa stå uppe i tornet. Så här i efterhand var det en väldigt surrealistisk upplevelse.

Runt 1990 fick Carsten och hans tre syskon Svärdsfalla som gåva av sina föräldrar. Några av syskonen ville sälja med så blev det inte utan Carsten och hans bror löste ut sina två andra syskon och blev ensamma ägare till gården och lantbruksdelen utarrenderades. Idag är Sam ensam ägare efter att han för ett antal år sedan köpte sin brors andel. Carsten berättar att han i samband med båda affärerna funderade både en och två gånger över de

ekonomiska riskerna innan han vågade satsa. Lantbruket arrenderas idag av Greger Jonsson i Tjurtorp som även arrenderar Trehörna säteri.

Både Carsten och Lisa är idag pensionärer men båda har fortsatt drivkraften för affärer och sina fritidsintressen kvar. Tillsammans med sina barn har de ett fastighetsbolag i Tranås som sakta men säkert växt de senaste åren. Lisa, som under flera år tillsammans med tre kompanjoner, hade en butik i gamla stan i Stockholm där hon bl.a. sålde egentillverkade pälsar och västar i gotländskt fårskinn är nu aktiv i "Tranås målarna" där hon både målar och drejar keramik. Dagarna innan Trehörna-bladets besök hade hon varit på Österlen på kurs. Carsten tar det lite lugnare men följer med när det gäller hästar och trav. Tidigare har han haft både egen travhäst och en häst ihop med några kompisar. Även om det blivit några vinster erkänner han att det nog aldrig gått med vinst. Det blir också lite fiske av kräftor i Rödjesjön inför höstens kräftskivor.

Text & Bild: Christer Ignell

VÄLBESÖKT VALBORGSFIRANDE I TREHÖRNA

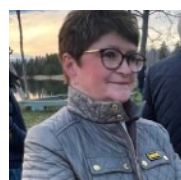

På valborgsmässoafton samlades vi på Lustholmen för att gemensamt hälsa våren välkommen. Vädergudarna var på vår sida och firandet inleddes med sång från Trehörna manskör och den årliga brasan tändes på en flotte som skickades ut på Trehörnasjön.

Sedan höll kyrkoherde Gerhard Paping ett rörande tal där han beskrev det vackra med platsen Trehörna, med vattnet och skogen och hur det för oss samman, och citerade en dikt av Victoria Törnqvist. Han lyfte även människans relation till elden, och dess betydelse för oss i olika avseenden. Hur den symboliserar gemenskap, styrka och värme men tyvärr även

krig, förödelse och hat. Hur viktigt det är att vi låter eldens symbolik för glädje och gemenskap ta den största platsen, att vi låter eldens lågor skänka oss fred och kärlek och sprida den känslan vidare.

När kvällen sedan blev kyligare så öppnades dörrarna in till Lusthuset där firandet fortsatte med korvförsäljning och ett musikquiz som Trehörna manskör ordnat, med fina priser i potten.

Det hela var en fantastisk kväll med många kloka ord, skönsång och trevligt umgänge.

Text & Bild: Christina Svenberg

HISTORISK VANDRING MED KALLE BÄCK

Andra söndagen i maj var instruktionen att mötas vid hembygdsgården i Trehörna för att därefter ta följe till platsen för den historiska vandringen med Kalle Bäck.

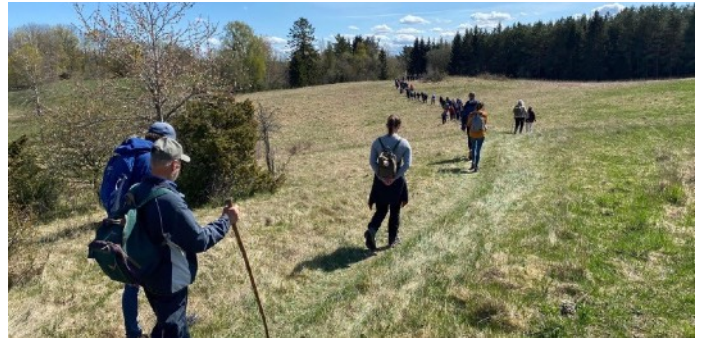
Vi var omkring ett 40-tal personer som strålade samman under söndagsförmiddagen och tog oss sedan vidare till Åsabackarnas naturreservat i Rinna som var målet för söndagens vandring. Vårens vandring var ett samarbete mellan Byalaget i Trehörna och Svenska Turistföreningen (STF) vilket gjorde att det var stor uppslutning. Som mest var vi omkring 130 personer som fick ta del av Kalle Bäckes berättelser.

Eftersom det skulle bli enklare att få plats på parkeringen utgick vi från Rinna kyrka. Därifrån vandrade vi mot det första stoppet som kom att ta oss tillbaka till istiden för 12 000 år sedan. Där fick vi bekanta oss med en dödisgrop. En dödisgrop uppstod när en del av isen kalvade, det vill säga, föll isär. Denna del ramlade sedan ner och runt denna forsade sedan vatten, grus och sand ner och tumlade runt vilket gjorde att en grop bildades.

När vi hade beskådat denna dödisgrop fortsatte vi vandringen längre in i naturreservatet och förflyttades också längre fram i tiden. Tidpunkten för vårt andra stopp var bronsåldern för omkring 3500 år sedan. Under detta stopp var det en sten vi fick lära oss mer om och Kalle kunde även slå hål på en myt kring denna. Stenen såg vid första anblick ut som en helt vanlig sten men tittade man närmare gick det att se ett par gropar i ytan. Dessa gropar kallades i folktron för älvkvarnar men benämns nuförtiden som skålgropar. Det sägs att skålgropar är en typ av fruktbarhetssymbol och att dessa hör samman med tankar kring livets början och slut. Dock var det mest troligt att just dessa gropar var ett naturfenomen enligt vår guide. Därefter tog vi oss vidare till något som kallas för hålväg. En

hålväg var transportleden innan vagnsvägar uppkom och användes fram till 1300–1400-talet. Innan häst och vagn transporterades människor och ting på hästryggen och hålvägar uppkom då genom att hästarna slog upp grus och sten, vilket blev tydligast i kuperad terräng.

Vi vandrade sedan vidare till en plats där vi fick ta del av två olika fenomen, dels något som kallades för stensträng, dels en varggrop. Stensträngen användes för att hägna in åkermarken för att djur inte skulle ta sig in och beta där. Varggropen användes för att skydda sin boskap från vargattacker. Groparna kunde utformas på ett par olika sätt, antingen med pålar som vargen spetsades på eller genom att vargen ramlade ner i gropen och att en sen fick ha ihjäl vargen själv.

Därefter fortsatte vi en bit till innan det var dags för den efterlängtda kafferasten. Vi satt utspridda i solskenet och intog vår medhavda matsäck. När fikakorgarna var tomma fortsatte vi och fick veta mer om olika åsar som bildats av inlandsisen. Därefter vände vi om och fortsatte vandringen mot Rinna kyrka igen. På tillbakavägen fick vi veta mer om en gårdsgrav som anlagts någonstans runt brytningen mellan den äldre och yngre järnåldern. Därifrån tog vi oss sedan tillbaka till bilarna och tackade för vandringen innan vi styrde hem mot Trehörna igen.

Text & Bild: Emma Nilsson

BÅTÄGARE EFTERLYSES SENAST 1 JULI!

Vid den uppläggningsplats för båtar som Fiskevårdsföreningen iordningställt vid Lusthuset ligger några båtar som inte varit ilagda i sjön i flera år.

Platsen vid Lusthuset är ingen permanent lagringsplats där båtar bara förvaras år efter år och trots efterforskningar vet inte styrelsen i föreningen vem som är ägare till dessa båtar. Vid senaste årsmötet togs därför beslut om att efterlysa ägarna. De båtar det gäller är uppmärkta och om ingen ägare hört av sig före 1/7 2022 kommer de att säljas eller transporteras bort.

Om du är ägare till någon av berörda båtar kan du höra av dig till Stig Linder på 070-534 06 44 eller Christer Ignell på 070-867 80 50.

FISKE EFTER VITFISK I TREHÖRNASJÖN

Under våren har Fiskevårdsföreningen på försök genomfört s.k. reduktionsfiske på "vitfisk" i Trehörnasjön.

Syftet är att få en bättre balans i sjön och en bättre vattenkvalitet med klarare vatten och ökad syrehalt. Vitfisken lever på djurplankton som i sin tur äter växtplankton. Om det finns för mycket vitfisk i en sjö minskar antalet djurplankton vilket leder till att antalet växtplankton ökar. Detta kan i

sin tur medföra ökad algblomning och ett grumligare vatten. Vetenskapliga studier har visat att reduktionsfiske på vitfisk ger bättre vattenkvalitet och kan hjälpa mot övergödning av sjöar.

Föreningen har hyrt en ryssja av Jonny Ståhl i Ödeshög. Totalt har ca 80 kg vitfisk fångats vilket är lägre än förväntat. Att det blivit ett sämre resultat än vad vi hoppats på beror troligen på att vi inte haft en optimal placering av ryssjan. Den har inte riktigt legat där fisken leker som mest. Utöver vitfisk har vi haft gädda, abborre, sutare och några lakar i ryssjan. Däremot ingen gös. Det vi sett är att det finns en hel del stor abborre i sjön då vi haft runt 70 stora fina abborrar runt kilot i ryssjan. All fisk förutom vitfisken har släppts tillbaka i sjön.

BARNFAMILJSTRÄFF I LEKPARKEN STARTAD

I början av året började det spånas kring ifall det skulle kunna startas upp någon typ av barnverksamhet för barnfamiljer boende i och omkring Trehörna.

Vi var ett par stycken som träffades och kom fram till att vi skulle bjuda in till en träff i lekparken. Datum bestämdes och inbjudan skickades ut, nu var det bara att vänta.

Det var en solig och fin lördagsförmiddag i slutet av mars när vi tog oss till lekparken. Vår förhoppning var att det åtminstone skulle dyka upp ett par familjer till än vi som bjudit in. När klockan var strax efter utsatt tid hade fler än vi hoppats på kommit. I ett par timmar framåt lekte

närmare ett tjugotal barn i åldrarna 1,5 år till 9 år med varandra, och vi vuxna fick chans att prata och bekanta oss med varandra.

Eftersom den första träffen blev väldigt uppskattad och lyckad bjöd vi åter igen in till träff i lekparken. Denna gång var datumet satt till mitten av maj och vi hoppades på lika god uppslutning som sist. Lördagen kom och vi var tre tappra familjer som lekte ett par timmar i lekparken. Kanske var det vädret som avskräckte denna gång då det var kalla vindar och halvklart. Vi hoppas att vi kan ordna fler träffar framöver, hur dessa utformas återstår att se!

Text & Bild: Emma Nilsson

HÄNDER I TREHÖRNA

Trehörnadagen 10 september kl 13.00

Två år i rad ha vi varit tvingade att ställa in Trehörnadagen på grund av pandemin. Men nu är det dags igen. Lördagen den 10 september genomför vi årets Trehörnadag.

Temat för dagen är **Vatten** i alla dess aspekter. Det kommer att handla om vattenförsörjning och vattenrening, synen på vatten i skogsbruket, fiskevård och sportfiske samt vattensystem, fiskbestånd och fiskvandringar. Som vanligt avslutar vi dagen med helgmålsbön varefter det är fest vid Lusthuset. Se till att du inte bokar upp något annat på denna intressanta dag.

DATUM	TID	PLATS	ARRANGÖR	HÄNDELSE
24 JUNI	15.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	MIDSOMMAR. Vi dansar runt stängen och fikar tillsammans.
25 JUNI	11.00	Hembygdsgården	Svenska Kyrkan	MIDSOMMARGUDTJÄNST. Kalle bäck ger oss ännu ett levnadsöde.
21 AUG	11.00	Trehörna Kyrka	Svenska Kyrkan	HÖGMÄSSA. Kvällsgudstjänst i kyrkan. Om pandemi-restriktionerna tillåter.
10 SEPT	13.00	Trehörna	Trehörna Byalag mfl.	TREHÖRNADAGEN. En dag att visa upp vår fina ort. Tema Vatten
18 SEPT	10.00	Hembygdsgården	Trehörna Byalag	HISTORISK VANDRING. Med Kalle Bäck. Ta med sittunderlag & fika

Tisdagar ojämna veckor 18.30 kvinnokväll i Hembygdsgården. Onsdagar ojämna veckor 14.00 Onsdagsträff i Hembygdsgården. Onsdagar jämna veckor 14.00 Trehörna kyrkokör övar i Hembygdsgården. Arr. Svenska kyrkan

TIPS

Trehörnabladet finns att läsa på vår hemsida: www.trehorna.nu.

Här finns även tidigare nummer av tidningen att läsa.

REDAKTIONSKOMMITTÈN

Kommittén består av Sture Brolin, Kicki Svenberg, Peter Frejhagen, Emma Nilsson och Christer Ignell.

Material till tidningen skickas till:

Sture Brolin: sture.brolin@outlook.com / 072-730 95 52

Gemensam körgudstjänst

Den 15 maj genomfördes en sånggudstjänst i Trehörna kyrka. Redan för två år sedan planerades en gemensam körkonsert med de båda köerna Trehörna kyrkokör och Trehörna manskör men pandemin kom emellan. Men nu var det dags.

Då kyrkoherde Gerhard Paping hälsat alla välkomna så inledde Trehörna kyrkokör med fem sånger och Därefter framförde Trehörna manskör fem sånger. Efter andakt och psalmsång avslutade köerna gemensamt med Må din väg gå dig till mötes, en traditionell irländsk sång.

